

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Радько А.О., аспірант кафедри Менеджменту в галузях АПК

Сьогодні аналіз господарської діяльності займає важливе місце в економічній науці. Сучасні динамічно змінювані ринкові умови наполегливо потребують пошуку шляхів стабільного розвитку підприємств. Ціль забезпечення успішної роботи підприємства може бути досягнута через здійснення комплексу заходів щодо покращення фінансово-економічних результатів його діяльності.

Основною метою діяльності кожного підприємства є здобуття економічних вигод. Показник суми прибутку вказує на абсолютний ефект діяльності підприємства без урахування використаних ресурсів, тому його слід доповнювати показником рентабельності. Рентабельність є узагальнюючим показником економічної ефективності сільськогосподарського виробництва та характеризує ступінь прибутковості підприємства. Вона розраховується шляхом зіставлення валового доходу або прибутку з витратами чи використовуваними ресурсами. Сільськогосподарське підприємство вважається рентабельним, якщо обсяг виручки від реалізації покриває понесені витрати на виробництво та утворює частину прибутку. Таким чином, рентабельність характеризує ефективність роботи підприємства, дає уявлення про його спроможність отримувати економічні вигоди від своєї діяльності. На основі аналізу середніх рівнів рентабельності можна визначити, які види продукції і які господарські підрозділи забезпечують велику прибутковість. Це стає особливо важливим у сучасних, ринкових умовах, де фінансова стійкість підприємства залежить від спеціалізації і концентрації виробництва.

У 2012 році в цілому по Сумській області рівень рентабельності продукції сільського господарства становив 17,0%, що на 11,6 пункто-процентів більше порівняно з 2000 роком. Але протягом останніх років цей показник значно коливався. Так, у 2005, 2009-2011 роках спостерігалася збитковість виробництва продукції сільського господарства. Щодо рентабельності виробництва продукції рослинництва, то у 2012 році порівняно з 2000 роком цей показник зменшився на 15,4 пункто-процентів і становив 22,7%. Динаміка рівня рентабельності продукції сільського господарства у сільськогосподарських підприємствах Сумської області приведена на рис.1. Найбільший рівень рентабельності продукції рослинництва у 2012 році мали виробничі кооперативи - 34,7%, приватні підприємства (включаючи фермерські) - відповідно 28,4%, а господарські товариства – 21,3%. Найменше значення цього показника спостерігалось у державних підприємствах (6,7%).

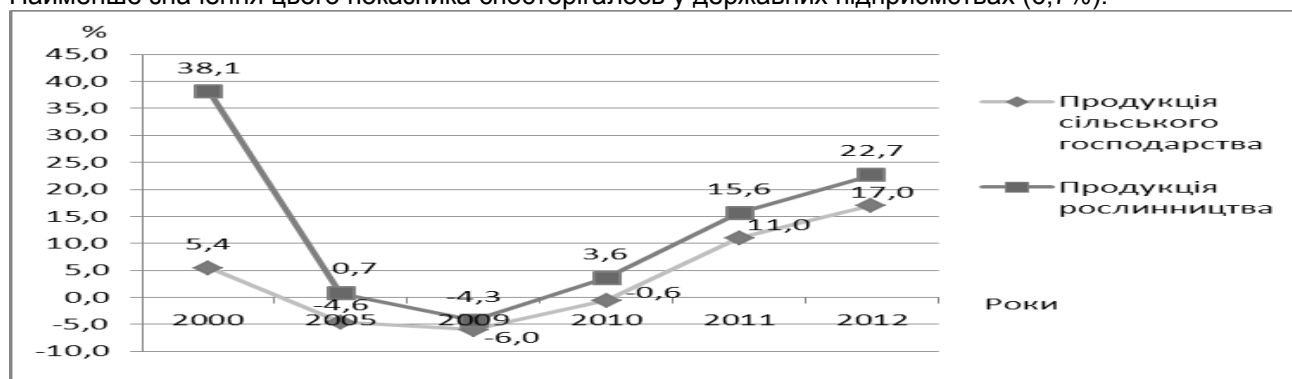


Рис.1 Рівень рентабельності продукції сільського господарства у сільськогосподарських підприємствах Сумської області

На рівень рентабельності підприємства впливають ряд зовнішніх і внутрішніх факторів. При визначенні резервів підвищення рентабельності сільськогосподарського виробництва, необхідно визначити розміри грошового виторгу від реалізації та собівартості продукції. Собівартість є ваговою складовою ціни продукції, що безпосередньо впливає на економічну ефективність. Іноді підприємства прагнуть підвищити рівень рентабельності за рахунок збільшення урожайності. Однак такий варіант не завжди призводить до росту рентабельності. Існує оптимальний рівень урожайності культури і технологічних затрат у галузі, параметрів яких необхідно дотримуватись.

Отже, визначення резервів підвищення рентабельності сільськогосподарського виробництва зводиться, з одного боку, до визначення резервів збільшення грошового виторгу від реалізації, а з іншого боку - резервів зниження собівартості продукції. Сільськогосподарські товаровиробники повинні значну увагу приділяти питанням планування витрат, виходячи з показників минулих років. При плануванні виробництва нового виду сільськогосподарської продукції ретельно зважити наявні ресурси і можливість їх використання у такому виробництві, враховуючи науково-технічний прогрес.

Список використаних джерел:

1. Прибутковість і рентабельність фермерських господарств в Україні / Л.Л. Мельник // Економіка АПК. - 2009. - №9. - С.2-6.
2. Статистичний щорічник Сумської області за 2012 рік // Держкомстат України. - С. - 2013. - С 113-115.